

ÄNDRING AV STATSRADETS FÖRORDNING OM UNDERSTÖD SOM BEVILJAS FÖRETAG INOM FISKERISEKTORN PÅ GRUNDVAL AV EN FÖRSÄMRAD EKONOMISK SITUATION

Förslagets huvudsakliga innehåll

Det föreslås att statsrådets förordning om understöd som beviljas företag inom fiskerisektorn på grundval av en försämrad ekonomisk situation (369/2020) ändras så att förutsättningarna för beviljande av det stöd som beviljas med stöd av den överensstämmer så långt som möjligt med förutsättningarna för de stöd som beviljas med stöd av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020) (nedan *allmänt kostnadsstöd*). Den nämnda lagen tillämpas inte på företagsverksamhet inom fiskerinäring. I motiveringen till lagens 1 § (RP 91/2020 rd) har det konstaterats att på fiskerinäringen tillämpas särskilda regler om statligt stöd och att jord- och skogsbruksministeriet till denna del svarar för anmälningarna om statligt stöd till kommissionen och för beredningen av stödsystemen. Riksdagen har förutsatt att regeringen som komplement till det allmänna kostnadsstödet och med samma uppsättning stödkriterier bereder ett stöd också för fiskerinäring (riksdagens svar RSv 93/2020 rd).

Vid allmänt kostnadsstöd och understöd som beviljas företag inom fiskerisektorn med stöd av den gällande förordningen förekommer det skillnader bland annat i fråga om understödsbeloppet, tidsperioden under vilken understöd betalas, jämförelseperioden samt omsättningens minimibelopp. I fråga om fiskförädling samt parti- och detaljhandel kan villkoren för understödet och understödsbeloppet ändras så att de i hög grad motsvarar allmänt kostnadsstöd. Understödet maximibelopp kan dock på grund av reglerna om statligt stöd inte höjas till en lika hög nivå som vid allmänt kostnadsstöd.

I fråga om primärproduktion inom fiskerinäringen är det däremot inte möjligt att fullt ut tillämpa samma uppsättning kriterier och principer för beviljande av stöd. Särskilt utmanande är det att tillämpa kriteriet som gäller minskningen av omsättningen på så sätt att vårens omsättning jämförs med en på förhand fastställd jämförelsetidpunkt under det föregående året. Vid primärproduktion är det fråga om cyklisk verksamhet där det av naturliga skäl förekommer mycket stora skillnader i affärsverksamheten beroende på årstid och år. Dessutom påverkas branschen kraftigt av utvecklingen av världsmarknaden för lax. I 7 § 2 mom. i den gällande förordningen fastställs det att för att understöd ska beviljas krävs det att företagets ekonomiska situation har försämrats avsevärt på grund av covid-19-epidemin, men jämförelsen har inte exakt avgränsats till en viss tidsperiod.

Covid-19-epidemin har haft en stor inverkan på den internationella fiskhandeln och efterfrågan på fisk. Inom alla de huvudsakliga marknadsområdena (Asien, Europa och Amerika) minskade marknadsefterfrågan kraftigt i synnerhet på grund av att efterfrågan från restaurangbranschen rasade och dessutom befann sig logistiken av färsk fisk i svårigheter när flygtrafiken minskade. Att efterfrågan minskade ledde enligt bedömningar till överproduktion särskilt i Norge. Detta innebar att priset på lax sjönk och prissänkningen har ytterligare förstärkts av att den norska kronans kurs försvagats i förhållandet till euron. Billig importerad laxfisk förs in i Finland och priset kommer sannolikt inte att återgå till normal nivå under 2020, utan enligt bedömningar först i mitten av 2021.

Vid vattenbruk är produktionen cyklisk så att fisk föds upp under tillväxtperioden (från våren till hösten) och släpps ut på marknaden på hösten och vintern. Sänkningen av världsmarknadspriserna på lax till följd av covid-19-epidemin märks ännu på hösten och därför kan epidemins inverkan på branschen bedömas först på

hösten. I synnerhet av dessa orsaker ska vid primärproduktion inom fiskerinäringen tillämpas de kriterier för beviljande som anges i den nu gällande förordningen och som mycket långt till sina principer överensstämmer med allmänt kostnadsstöd, men motsvarande beräkningsformel och referenstid ska inte tillämpas. Understödet maximibelopp ska höjas till den maximinivå som den tillfälliga ramen för statligt stöd möjliggör.

Landskapet Åland

Den gällande förordningen har utfärdats på grund av undantagsförhållandena. Enligt 27 § 34 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om beredskap inför undantagsförhållandena. Beredskapslagen (1552/2011) och författningar som utfärdats med stöd av den gäller därmed också på Åland. Av denna orsak omfattar den gällande förordningen även stöd till åländska företag inom fiskerinäringen. Under normala förhållanden hör stöd till företag inom fiskerinäringen fortfarande till det område för stöd till näringsverksamhet i fråga om vilket landskapet har lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 16 punkten i självstyrelselagen för Åland.

De föreslagna ändringarna påverkar inte grunderna för beviljande av understöd utan de gäller ändringar av beräkningen av understödets belopp och nivå. Av denna orsak ska förordningen i sin ändrade form ännu tillämpas också på stöd till de företag inom fiskerinäringen som är verksamma i landskapet Åland.

Förslag

5 §. Paragrafen innehåller bestämmelser om understödsberättigad verksamhet och godtagbara kostnader. I paragrafens 1 mom. slopas den maximitidsperiod för vilken understöd kan betalas. Maximitidsperioden nämns däremot i 8 och 8 a §.

8 §. I den gällande förordningen har 8 § rubriken ”Understödet belopp och prövningen i samband med det”. Det föreslås att paragrafen ändras så att den avgränsas till att gälla endast fiske och fiskodling. Samtidigt ändras paragrafens rubrik till ”Understödet belopp och prövningen i samband med det vid fiske och fiskodling”. Det är behövligt att ändra rubriken eftersom det i den föreslagna nya 8 a § föreskrivs om fiskförädling samt parti- och detaljhandel med fisk.

I paragrafen föreskrivs det om understödets belopp och prövningen i samband med det vid fiske och fiskodling. Understödsbeloppet ska enligt förslaget beräknas till högst 70 procent av de godtagbara kostnaderna, varmed man i understödsbeloppet beaktar självrisken på 30 procent i beräkningsformeln för allmänt kostnadsstöd. Understödet minimibelopp sänks till 2 000 euro, vilket motsvarar minimibeloppet av kostnadsstödet. Understödet maximibelopp höjs till 120 000 euro, vilket är den maximigräns som fastställts för fiskerinäring och vattenbruk i den tillfälliga ramen för statligt stöd.

Understöd kan vid fiske och fiskodling också i fortsättningen beviljas för en tidsperiod på högst sex månader. Vid fiske och fiskodling är det behövligt att beakta en längre tidsperiod, eftersom produktionen är cyklisk. Till exempel vid vattenbruk säljs årets produktion i regel efter tillväxtperioden på hösten, men de fasta kostnaderna i samband med produktionen uppkommer under hela tillväxtperioden.

8 a §. Det föreslås att till förordningen fogas en ny 8 a §. Paragrafen innehåller bestämmelser om understödets belopp och prövningen i samband med det vid fiskförädling samt parti- och detaljhandel. I fråga om fiskförädling samt parti- och detaljhandel ska på beräkningen av understödsbeloppet tillämpas motsvarande formel som vid allmänt kostnadsstöd. Understödsbeloppet kan dock inte överstiga 120 000 euro, vilket är det maximibelopp som i den tillfälliga ramen för statligt stöd har fastställts för stöd som beviljas företag inom fiskerinäringen.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om beräkningen av understödsbeloppet vid fiskförädling samt parti- och detaljhandel. Den föreslagna beräkningsformeln baserar sig på den formel som tillämpas vid allmänt kostnadsstöd och där de ekonomiska konsekvenser covid-19-epidemin orsakar för företagets verksamhet först ställs i relation till omsättningen under motsvarande tidsperiod under det föregående året, och företagets fasta kostnader och lönekostnader därefter kompenseras i enlighet med den relativa minskningen av omsättningen.

I ekvationen avses med *omsättning vid jämförelsetidpunkten* det månatliga genomsnittet av företagets omsättning under tidsperioden mars–juni 2019. Om företaget har grundats efter juni 2019 är omsättningen under jämförelseperioden den genomsnittliga omsättningen i januari och februari 2020. *Omsättning under stödperioden* är företagets genomsnittliga omsättning i april och maj 2020.

Fasta kostnader under stödperioden är företagets fasta kostnader sammanlagt under hela stödperioden, det vill säga under april och maj. Fasta kostnader är hyreskostnader och företagets andra kostnader för fastighetsegendom som är i eget bruk, hyror för maskiner och anläggningar, dispositionsrättsersättningar och licensavgifter. På motsvarande sätt är *löner under stödperioden* den totala summan av de löner som företaget enligt inkomstregistret betalat under hela stödperioden, det vill säga under april och maj. Definitionerna av fasta kostnader och lönekostnader under stödperioden och tidsperiodens längd är samma som vid allmänt kostnadsstöd.

Talet 0,3 i formeln är självrisk för minskad omsättning, det vill säga 30 procent. Ekvationen ger först en genomsnittlig minskning av omsättningen, som är relationstalet, till exempel 0,4, vilket motsvarar en minskning av omsättningen med 40 procent. Från detta dras en självriskandel på 0,3 av, vilket motsvarar en minskning av omsättningen med 30 procent. Den koefficient som beräkningen ger upphov till är då 0,1. Om relationstalet som beskriver minskningen av omsättningen är 0,3 eller mindre, är resultatet av beräkningen noll eller mindre. Således förverkligar självriskandelen i ekvationen syftet att den minskning av omsättningen som är en förutsättning för stödet ska vara mer än 30 procent jämfört med omsättningen vid jämförelsetidpunkten.

Ett villkor för beviljande av understöd är att sökandens omsättning vid jämförelsetidpunkten under perioden den 1 mars till den 30 juni 2019 överstiger 20 000 euro. Motsvarande nedre gräns för omsättning under jämförelsetidpunkten har fastställts också vid allmänt kostnadsstöd.

Efter beräkningen av understödsbeloppet dras från beloppet vid behov av de andra stöd som företaget fått för att lindra konsekvenserna av covid-19-epidemin på motsvarande sätt som vid allmänt kostnadsstöd.

Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den xx xxxx 2020.

På ansökningar som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna förordning tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Förslagets konsekvenser

Den föreslagna ändringen har inga direkta konsekvenser för statsfinanserna. De föreslagna understöden betalas med det anslag på 10 miljoner euro som i den andra tilläggsbudgeten för 2020 har anvisats till stöd för företag inom fiskerinäringen för att bekämpa de skador som covid-19-epidemin orsakar.

Förordningsändringen har inga betydande konsekvenser för myndigheternas verksamhet. Beräkningen av understödets minimibelopp och höjningen av maximibeloppet kan locka ett större antal företagare än i nuläget att lämna in ansökningar. Hittills har tillfälligt understöd som beviljas företag inom fiskerinäringen

sökts återhållsamt och närings-, trafik- och miljöcentralernas resurser har räckt till för behandlingen av ansökningarna.

Beredningen av ärendet

Ärendet har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet.

En förutsättning för beviljande av understöd enligt den tillfälliga ramen för statligt stöd är kommissionens godkännande av Finlands program för statligt stöd. Kommissionen har godkänt Finlands anmälan om stödprogrammet den 6 maj 2020 (SA.57221) samt den föreslagna extra flexibiliteten i stödprogrammet den 13 juli 2020 (SA.57958). Jord- och skogsbruksministeriet har den xx xxxx 2020 lämnat en anmälan till kommissionen om de föreslagna ändringarna i stödprogrammet.

Utlåtande om förslaget begärdes under tiden x.x–x.x.2020 via tjänsten utlåtande.fi.